

LES RELIGIONS: FET RELIGIÓS, HINDUISME I BUDISME

a càrrec de: Salvador Juncà i Marta Granés

Crèdits: 1,5

Objectiu: Oferir un apropament al fet religiós, per tal de disposar de claus d'interpretació de la diversitat religiosa de la humanitat. Aquest curs explora els trets que caracteritzen el fet religiós, s'interroga sobre les religions en el món contemporani i introdueix en l'estudi de dues grans tradicions: l'hinduisme i el buddhisme.

Sumari:

1. Fet religiós i dimensió espiritual *a càrrec de* Salvador Juncà.

Introducció al fet religiós en la seva diversitat. Perspectiva antropològica i sociològica del fet religiós. Religió i religions. Aproximació al concepte de sagrat. Llenguatge i estructures mítiques simbòliques. Els ritus. Persones i espais sagrats. L'experiència religiosa com a experiència peculiar de coneixement. La dimensió espiritual.

2. L'Hinduisme, una aproximació, *a càrrec de* Marta Granés.

El context històric: Vedisme, Brahmanisme, Hinduisme. La "via" o "sanatana dharma". Una visió panoràmica de la pluralitat de pràctiques i creences. Els textos sagrats: *sruti i smriti*. Vedes, Puranes, Upanixads. La perspectiva dels *Upanixads*. El *Bhagavad Gita*. Alguns conceptes clau: "Brahman", "atman", "samsara", "mokxa". Les principals escoles filosòfiques i les seves aportacions. La diversitat de *yogues* o vies d'alliberament: gnani, bhakti, raja, hatta i karma yoga. L'hinduisme avui. Moviments religiosos contemporanis sorgits de l'hinduisme.

3. Introducció al Buddhisme *a càrrec de* Marta Granés.

El Buddha Gautama Sakyamuni en el seu context històric. El nucli dels ensenyaments buddhistes: les quatre Nobles Veritats, i els vuit aspectes de la Via. L'antropologia buddhista. La llei del karma, o llei de causa i efecte. Meditació, Samadhi i Nirvana. El concepte de Buit. La comunitat buddhista (Sangha). Els textos sagrats: el Tripitaka. Els principals corrents i els seus sutres: Hinayana, Mahayana i Vajrayana. Peculiaritats de les formes xineses i japoneses (xan i zen). El buddhisme, avui.

Professorat:

- Salvador Juncà és Enginyer Industrial Superior (UPC) i Diplomant en Ciències Econòmiques (UB). A més de l'experiència professional com a tècnic d'empreses multinacionals, és professor del Departament de Ciències Socials d'ESADE, impartint el curs "Societat, Economia i Cultura" i de CETR, amb diversos cursos d'introducció al fet religiós. Autor de *El fet religiós* (Eumo, 1997).

- Marta Granés és Llicenciada en Estudis de l'Àsia Oriental (UOC) i Enginyer Tècnic Agrícola (UPC). Des de 1999 és professora de CETR, on imparteix cursos d'Hinduisme i de Buddhisme. Ha col·laborat en cursos i conferències com a

membre de l'Associació Unesco pel Diàleg Interreligiós. Autora de *Religió i societat en el segle XXI* (Mediterrània, 1999)

Orientació bibliogràfica:

- Bhagavad Gita* (trad. E.Abeyà). Palma de Mallorca, Moll, 1988.
- BODIDHARMA. *Ensenyanzas zen*. Barcelona, Kairós, 1995.
- CLEARY, Thomas (ed.). *La esencia del Zen: los textos clásicos de los maestros chinos*. Barcelona, Kairós, 1994.
- CONZE, Edward. *El budismo, su esencia y su desarrollo*. México, FCE, 1998.
- CORBÍ, Marià. *Religión sin religión*. Madrid, PPC, 1997.
- Dhammapada: la esencia de la sabiduría budista*. (trad. Carmen Dragonetti). Buenos Aires, Sudamericana, 1995.
- DUCH, Lluís. *Antropología de la religión*. Barcelona, Herder, 2001.
- DUPRÉ, Louis. *Simbolismo religioso*. Barcelona, Herder, 1998.
- ELIADE, Mircea. *Tratado de historia de las religiones*. Madrid, Cristiandad, 1999.
- Lo sagrado y lo profano*. Barcelona, Paidós, 2003.
- FISHER, Mary Pat. *Religiones en el siglo XXI*. Madrid, Akal, 2003.
- FLOOD, Gavin. *El hinduismo*. Madrid, Cambridge University Press, 1998.
- GAUCHET, Marcel. *La religión en la democracia: el camino del laicismo*. Madrid: El Cobre, 2003.
- GUARDANS, Teresa. *Les religions: cinc claus*. Barcelona, Octaedro, 2007.
- HARRIS, Marvin. *Teorías sobre la cultura en la era posmoderna*. Barcelona, Crítica, 2000.
- HARVEY, Peter. *El budismo*. Cambridge, Cambridge University Press, 1998.
- HUMPHREYS, Christmas. *La sabiduría del Budismo*. Buenos Aires, Kier, 1977.
- JAMES, William. *Les varietats de l'experiència religiosa*. Barcelona, Edicions 62, 1985.
- LENOIR, Frédéric. *El budismo en Occidente*. Barcelona, Seix Barral, 2000.
- MAJJHIMA NIKĀYA. *Majjhima Nikāya: los sermones medios del Buddha* (trad. A.Solé-Leris; A.Vélez de Cea). Barcelona, Kairós, 1999.
- MARINA, José Antonio. *Dictamen sobre Dios*. Barcelona, Anagrama, 1991.
- MORIN, Edgar. *Tenir el cap clar*. Barcelona, La Campana, 2001.
- OHLIG, K. H. *La evolución de la conciencia religiosa*. Barcelona, Herder, 2004.
- PANIKKAR, Raimon. *De la mística: experiencia plena de la Vida*. Barcelona, Herder, 2005.
- PATAÑJALI. *Yogasūtras de Patañjali, con los comentarios de Vyasa y Shankara*. Madrid, Bhisma, 1993.
- RAJADHYAKSHA, N.D. *Los seis sistemas de filosofía india*. Madrid, Etnos, 1997.
- RIBERA, Raimon. *Religió i religions*. Barcelona, La Magrana, 1995.
- SÁDABA, Javier. *El hombre espiritual: ética, moral y religión ante el nuevo milenio*. Barcelona, Martínez Roca, 1999. 207 p.
- SANKARA. *Viveka Chudamani*. Barcelona, Visión Libros, 1982. 163 p.
- TRIAS, Eugenio. *Pensar la religión*. Barcelona, Destino, 1997.
- UPANIXADS. *Upanisad: con los comentarios advaita de Sankara* (ed. Consuelo Martín). Madrid, Trotta, 2001.
- VIMALAKIRTI. *Vimalakirti Nirdesa Sutra*. Madrid, Miraguano, 1989. 174 p.
- WITTGENSTEIN, Ludwig. *Conferencia sobre ética*. Barcelona, Paidós, 1997.
- Observaciones a "La rama dorada" de Frazer*. Madrid, Tecnos, 1996.

Metodologia: Presentació teòrica acompanyada de lectura i comentari dels textos amb participació dels alumnes.

Avaluació: Control d'assistència (mínim del 80%) i presentació d'un treball entorn als temes treballats a classe.

Calendari: 15 dilluns, des del 6 d'octubre 2008 fins el 9 de febrer 2009.

Horari: de 19,30 a 21,00 h.

Adreça: CETR, Centre d'Estudi de les Tradicions Religioses
c./ Rocafort 234 (jardins Montserrat) 08029- Barcelona (M: Entença, L5)
www.cetr.net / e-mail: cetr@cetr.net / tel.: 93 410 77 07